

LUCERNAS (*Medicago sativa* L.) DESKRIPTORI

III RAKSTUROŠANAS UN NOVĒRTĒŠANAS DESKRIPTORI

Metodika izmēģinājumu iekārtošanai tauriņziežu ģenētisko resursu novērtēšanai

Paraugus sēj laukā pavasarī, bez virsauga, ar rokām. Sēj 2m garās rindiņās, katrs numurs aizņem 2 rindiņas. Attālums starp rindiņām 60 cm, starp lauciņiem 1 m. Lauciņa lielums 1 m². Minimālais atkārtojumu skaits – 2-3, kas izvietoti randomizēti.

Par standartšķirnēm izvēlas:

- ✓ lucernai – šķirni „Skrīveri”;
- ✓ bastardāboliņam – „Menta” (2n), „Fricis” (4n);
- ✓ sarkanajam āboliņam – „Skrīveru agro”, „Stendes vēlo”, „Skrīveru tetra”.

Standartšķirnes iekļaujas kopējā paraugu vērtēšanā. Paraugu izvērtēšanas laiks ir sējas gads un 2 nākošie izmantošanas gadi – kopā 3 gadi.

KP mēslojumu iestrādā sējas gada pavasarī (atkarībā no augsnes analīzēm). Papildmēslojumā nākošā gada pavasarī dod komplekso mēslojumu ar minimālu N saturu ~ 2 c/ha.

Izmēģinājuma vietas raksturošanai vēlamie rādītāji:

- a. Valsts
- b. Institūcijas nosaukums un adrese
- c. Institūcijas ģeogrāfiskās koordinātas (platums, garums, augstums virs jūras līmeņa)
- d. Sējas datums
- e. Novākšanas datums
- f. Laukdīdība %
- g. Lauciņu lielums
- h. Atkārtojumu skaits
- i. Augu aizsardzības līdzekļi

VIDES APSTĀKĻI:

- j. Augsnes tips
- k. Reljefs
- l. Augsnes pH
- m. Organiskās vielas saturs augsnē
- n. Augsnes mehāniskais sastāvs
- o. Temperatūra (gada un/vai sezonas minimālā, maksimālā un vidējā)
- p. Nokrišņi (gada un/vai sezonas summa)
- q. Salnas veģetācijas periodā (datums un zemākā temperatūra);

Deskriptora kods	Pazīmes citos deskriptoros	Deskriptors skala (ballēs)	References vērtības	Piezīmes
Raksturojums				
III/1		Tendence uzziedēt sējas gada rudenī		
	IPGRI 4.3.1.	1 ļoti zema 5 vidēja 9 ļoti augsta	uzzied daži augi uzzied 50% augu uzzied gandrīz visi augi	Vērtē septembra I dekādē.
III/2		Ziemciētība		
	IPGRI 4.4.1.	1 maz bojājumu 5 puse bojāta 9 stipri bojājumi	< 10% 50% > 90%	Pavasārī 2 nedēļas pēc veģetācijas sākuma.
III/3		Ataugšana pavasarī		
		1 vāja 5 vidēja 9 strauja	3 cm 10 cm 20 cm	Pavasārī 2 nedēļas pēc veģetācijas sākuma.
III/4		Cera forma		
	IPGRI 4.2.1. UPOV TG 6/4 – Nr.3	1 stāvs 9 gulošs		Nosaka vizuāli ziedēšanas laikā.
III/5		Centrālās lapas garums		
	IPGRI 4.1.1. UPOV TG 6/4 – Nr.5	1 ļoti īsa 9 ļoti gara	līdz 2 cm > 2 cm	Ziedēšanas laikā 5 augiem.
III/6		Centrālās lapas platums		
	IPGRI 4.1.2. UPOV TG 6/4 – Nr.6	1 ļoti šaura 9 ļoti plata	līdz 1 cm > 1 cm	Ziedēšanas laikā 5 augiem.
III/7		Lapas forma		
	IPGRI 4.1.3.	3 izstiepta 5 ovāla 7 noapaļota		Nosaka vizuāli ziedēšanas laikā visā lauciņā.
III/8		Garākā stiebra garums		
	IPGRI 4.2.2. UPOV TG 6/4 – Nr.2	1 ļoti īss 9 ļoti garš	40-50 cm 100 cm un vairāk	Nosaka vizuāli ziedēšanas laikā 5 augiem.
III/9		Stublāja resnums		

	IPGRI 4.2.3.	1 ļoti tievs 9 ļoti resns		Nosaka vizuāli ziedēšanas laikā.
III/10		Ziedēšanas sākums		
	IPGRI 4.3.2. UPOV TG 6/4 – Nr.7	1 ļoti agri 9 ļoti vēlu	maiņa beigas jūnija sākums	Kad 50% augu parādās pirmās krāsainās ziedkopas.
III/11		Katras krāsas %		
	IPGRI 4.3.4. IPGRI 4.3.4. IPGRI 4.3.4. IPGRI 4.3.4. IPGRI 4.3.4.	1 balta 2 dzeltena 3 gaiši, zili violeta 4 tumši, zili violeta 5 sarkani violeta		Ziedēšanas laikā.
III/12		Daudzkrāsainie ziedi		
	IPGRI 4.3.5. UPOV TG 6/4 – Nr.9	1 ļoti maz 9 ļoti daudz	Augu procents ar raibiem ziediem	Ziedēšanas laikā.
III/13		Ziedēšanas bagātība, pārpilnība		
	IPGRI 4.4.3.	1 ļoti reti 9 ļoti bagātīgi		Ziedēšanas laikā.
III/14		Veldres izturība		
		1 vāja (ļoti) 3 augsta (ļoti)		Ziedēšanas laikā.
III/15		1. zāles raža		
	IPGRI 4.4.2.2.	1 ļoti zema 9 ļoti augsta		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret kontroli, ziedēšanas sākumā.
III/16		2. zāles raža		
	IPGRI 4.4.2.3.	1 vāja (ļoti) 3 augsta (ļoti)		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret kontroli.
III/17		3. zāles raža		
	IPGRI 4.4.2.4.	1 vāja (ļoti) 3 augsta (ļoti)		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret kontroli, septembra sākumā.
III/18		Spirālītes forma (gredzenu skaits)		
		1-3		Pirms sēklu ražas novākšanas.
III/19		Izturība pret slimībām (Verticillium)		
	IPGRI 8.3.	1 vāja (ļoti) 3 augsta (ļoti)		

III/19	Piezīmes	Jebkura papildus informācija.
III/20	Citoloģiskais raksturojums un identificētie gēni	
III/21	Molekulārie marķieri	
III/22	Attēli	

Paskaidrojumi un izmantotā literatūra

1. М. И. Тарковский Люцерна. Москва.1974.
2. Ž. Eglītis Lucerna. Grāmatu apgāds. Rīga.1996.
3. J. Holms Lucerna. Liesma. 1980.

¹IPGRI deskriptori (1985.g.)

²UPOV – AVS testa vadlīnijas TG 6/4, 1990.g.